ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា សាខាខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

របាយការណ៍ ប្រចាំឆ្នាំ
២០០៨

នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

អារម្ភកថា

នេះគឺជាការបោះផ្សាយលើកទីបួន នៃរបាយការណ៍ត្រួតពិនិត្យធនាគារប្រចាំឆ្នាំរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ជាការឆ្លងកាត់នូវដំណាក់កាលដ៏សំខាន់ដែលសេដ្ឋកិច្ចរបស់បណ្តាប្រទេសលើសកលលោកកំពុងតែជួបប្រទះនឹងគ្រោះនៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោក ដែលសាយភាយមកពីវិបត្តិឥណទាននិក្ខេបនៅប្រទេសអាមេរិកហើយកម្ពុជាក៏ទទួលស្គាល់ថា សេដ្ឋកិច្ចរបស់ខ្លួនបាននិងកំពុងតែរងផលប៉ះពាល់ពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនេះដែរ តែស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតមួយដែលអាចគ្រប់គ្រងបាន ដោយសារប្រទេសកម្ពុជាមានសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងតំបន់និងនៅលើពិភពលោកកម្រិតទាប ហើយម្យ៉ាងទៀតប្រទេសកម្ពុជាមានអត្ថប្រយោជន៍ជាសក្តានុពលមួយចំនួនដែលអាចការពារ និងឆ្លើយតបទៅនឹងការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ចនេះ ។

ដើម្បីបញ្ជាក់ឱ្យឃើញពីអត្ថប្រយោជន៍ជាសក្តានុពលនេះ ខ្ញុំសូមលើកយកមកបង្ហាញឱ្យឃើញនូវគំនិតសុទិដ្ឋិនិយមទាំងនេះ ។ ជាការពិតដែលកម្ពុជាបានរងនូវសម្ពាធពីអតិផរណានៅបីត្រីមាសដើមឆ្នាំ ២០០៨ ដោយសារតែការកើនឡើងនូវថ្លៃប្រេងឥន្ធនៈ ថ្លៃនៃទំនិញនៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិ ជាពិសេសថ្លៃស្បៀងអាហារ ។ ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងសម្ពាធនេះ ក្នុងនាមជាអាជ្ញាធររូបិយវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានចាត់វិធានការជាបន្ទាន់មួយ ដោយអនុវត្តនូវឧបករណ៍នយោបាយរូបិយវត្ថុរបស់ខ្លួនដែលមានស្រាប់ តាមរយៈការបង្កើនអត្រាប្រាក់បម្រុងកាតព្វកិច្ចពីចំនួន ៨% ដល់ទៅ ១៦% ក្នុងគោលបំណងដើម្បីកាត់បន្ថយកំណើនបរិមាណនៃការផ្គត់ផ្គង់រូបិយវត្ថុ តាមរយៈការផ្តល់ឥណទានរបស់ធនាគារ ។ ក្រៅពីនេះធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក៏បានកំណត់ពិដានឥណទានចំនួន ១៥% ចំពោះវិស័យអចលនទ្រព្យ ដែលធ្វើឱ្យសន្ទុះនៃកំណើនឥណទានលើអចលទ្រព្យមានការថយចុះ ហើយធនាគារមានការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ចំពោះការឱ្យខ្ចីលើវិស័យនេះ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានអនុវត្តនូវវិធានការជាកញ្ចប់ផងដែរ ដូចជាការរិតត្បិតការចំណាយសាធារណៈ ការខិតខំប្រមូលពន្ធគយ ការទប់ស្កាត់មួយរយៈនូវការនាំចេញស្រូវ ការលក់ចែកចាយអង្ករក្នុងតម្លៃសមរម្យជាដើម ។ លទ្ធផលដែលទទួលបានសរបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា អតិផរណាមានការថយចុះគួរឱ្យកត់សំគាល់ ពី ១៤% នៅឆ្នាំ ២០០៧ មក ១២.៥% នៅឆ្នាំ២០០៨ ។

ជាមួយនឹងអំណោយផលជាវិជ្ជមានខាងលើ ខ្ញុំសូមបញ្ជាក់បន្ថែមថាប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា ជាប្រព័ន្ធធនាគារមានអាជីវកម្មបែបប្រពៃណី ដោយពុំមានសមាហរណកម្មខ្លាំងជាមួយនឹងទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិទេ ហើយដោយឈរលើមូលដ្ឋាននេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាមានសុទិដ្ឋិនិយមថា ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជាមិនទទួលរងឥទ្ធិពលនៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោកដោយផ្ទាល់ទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានៅតែខិតខំពង្រឹងការត្រួតពិនិត្យ និងចេញបទបញ្ជាប្រុងប្រយ័ត្ន

នានា ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធការត្រួតពិនិត្យផ្អែកលើហានិភ័យ (Risk based supervision) ឱ្យស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ដើម្បីរក្សាឱ្យបាននូវប្រព័ន្ធធនាគារមានសុវត្ថិភាព និងសុខភាពល្អ ការពារបាននូវហានិភ័យផ្សេងដែលអាចនឹងកើតមានឡើងចំពោះវិស័យនេះ ដោយហេតុថាវិស័យនេះ ជាកត្តាចលករមួយក្នុងការចូលរួមចំណែកការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។

ជាក់ស្តែង នាឆ្នាំ២០០៨ នេះ ជាទូទៅប្រព័ន្ធធនាគាររក្សាបាននូវភាពគ្រប់គ្រាន់នៃដើមទុន ដោយមានអនុបាតសាធនភាពស្ថិតក្នុងកម្រិត ២៨% ដែលធៀបនឹង ឆ្នាំ២០០៧ មានចំនួន ២៤% ខ្ពស់ជាងការតម្រូវដោយបទប្បញ្ញត្តិចំនួន ១៥% ។ សាច់ប្រាក់ងាយស្រួលស្ថិតក្នុងកម្រិត ៨១% ធៀបឆ្នាំ២០០៧ មានចំនួន១០៤% ។ អនុបាតឥណទានមិនដំណើរការបានកើនឡើងពី ៣.៤៤% នៅឆ្នាំ ២០០៧ ទៅ ៣.៦៨% ។ ទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារមានការកើនឡើងចំនួន ២៦% ធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៧ ។ ឥណទាននិងប្រាក់បញ្ញើមានចំនួន ៩.៨៣២ ពាន់លានរៀល (២.៤១ពាន់លាន ដុល្លារអាមេរិក) និង ១០.២៨៧ ពាន់លានរៀល (២.៥២ពាន់លាន ដុល្លារអាមេរិក) ដោយបានកើនចំនួន ៥៥% និង ៣.៦៧% រៀងគ្នាធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៧ ។

ចំពោះគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុវិញ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានចេញប្រកាសអនុញ្ញាតឱ្យគ្រឹះស្ថានណាដែលមានលក្ខណៈសម្បត្តិគ្រប់គ្រាន់អាចប្រមូលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន ដែលអាចធ្វើឱ្យថ្លៃមូលនិធិរបស់គ្រឹះស្ថានមានការថយចុះ ។ អនុបាតសាធនភាពរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុស្ថិតក្នុងកម្រិត ២០% ចាប់ពីឆ្នាំ ២០០៧ ខ្ពស់ជាងការតម្រូវដោយបទប្បញ្ញត្តិចំនួន១៥% ។ អនុបាតឥណទានមិនដំណើរការស្ថិតក្នុងកម្រិតតិចជាង១% ។ ឥណទាននិងប្រាក់បញ្ញើរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានចំនួន ១.១៣០ ពាន់លានរៀល (២៧៤លានដុល្លារអាមេរិក) និង ២២ពាន់លានរៀល (៥.៤១លានដុល្លារអាមេរិក) ។

សូចនាករប្រុងប្រយ័ត្នមួយចំនួន ដែលធនាគារត្រូវអនុវត្តតាមបានបង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពប្រសើរ ដោយធនាគារមានប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មជាប្រក្រតី និងពុំមានផលប៉ះពាល់ណាជាសំខាន់ ដែលអាចឱ្យមានការបារម្ភដល់ប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូលទេ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ធនាគារត្រូវតែប្រកាន់នូវជំហរមួយរឹងមាំ ដើម្បីការពារឱ្យបាននូវហានិភ័យដែលអាចកើតមានឡើង ជាពិសេសនៅក្នុងកាលៈទេសៈនៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុជាសកលនេះ ។ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក៏មានវិធានការដោះស្រាយចំពោះបញ្ហាកង្វះខាតសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលបណ្តោះអាសន្នរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារ ដោយអនុញ្ញាតឱ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារអាចស្នើសុំឥណទានពីធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក្រោមរូបភាពជាឥណទានវិបារូបន៍ ។ម្យ៉ាងវិញទៀតជាមួយនឹងការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សនូវចំនួនគ្រឹះស្ថានធនាគារ នៅឆ្នាំ២០០៨នេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានអនុវត្តគោលការណ៍ដើមទុនថ្មី ដោយតម្រូវឱ្យធនាគារពាណិជ្ជបង្កើនដើមទុនពី ៥០ពាន់លានរៀល ដល់ ១៥០ពាន់លានរៀល ឯធនាគារឯកទេស ពី ១០ពាន់លានរៀល ទៅ ៣០ពាន់លានរៀល ដែលជាការរឹតបន្តឹងមួយក្នុងការស្វែងរកនូវភាពប្រកួតប្រជែងមួយពិតប្រាកដក្នុងចំណោមធនាគារដែលបាននិងមានបំណងវិនិយោគនៅកម្ពុជា ។

ជាមួយនឹងកិច្ចការជាច្រើនដែលបានធ្វើកន្លងមក ដូចជាការរៀបចំឱ្យមានបទបញ្ជាមួយចំនួន សម្រាប់ធនាគារអនុវត្ត និងការខិតខំសម្រេចឱ្យបាននូវការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ដោយ

បង្កើតឱ្យមានអង្គភាពស៊ើបការហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងអនុវត្តតាមគោលការណ៍ស្នូលសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងភាពកាន់តែស៊ីជម្រៅនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានអនុវត្តយ៉ាងហ្មត់ចត់រាល់ទិសដៅ ដែលមានចែងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០០៦-២០១៥ ។ ការប្រកួតប្រជែងក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារត្រូវបានពង្រឹង ដោយជំរុញឱ្យគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុខិតខំកសាងសមត្ថភាព និងធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវសេវាកម្មរបស់ខ្លួន តាមរយៈការបង្កើតឱ្យមានផលិតផលថ្មីៗនិងទំនើបដូចជា ម៉ាស៊ីនដកប្រាក់ស្វ័យប្រវត្តិ ប័ណ្ណឥណទាន ប័ណ្ណឥណពន្ធ សេវាផ្ទេរប្រាក់តាមទូរស័ព្ទ និង Internet Banking ជាដើម ។ ស្របគ្នាផងដែរ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជានៅតែបន្តការបណ្តុះបណ្តាល និងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យធនាគារឱ្យកាន់តែមានជំនាញខ្ពស់ឡើង ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការអភិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃប្រព័ន្ធធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៩

ជា ចាន់តូ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

មាតិកា

ទំព័រ

តារាងអក្សរកាត់ v

១~ អន្តរការីយកម្មធនាគារ ១

២~ ភាពរឹងមាំនៃហិរញ្ញវត្ថុក្នុងវិស័យធនាគារ ៥

៣~ ការវិវឌ្ឍមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ៩

៤~ ការប្រឆាំងការសំអាតប្រាក់ ១១

ឧបសម្ព័ន្ធទី១: រចនាសម្ព័ន្ធនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ ១៣

ឧបសម្ព័ន្ធទី២: ទិន្នន័យគ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ ២០០៨ .... ១៤

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣: អត្រាការប្រាក់ ១៥

ឧបសម្ព័ន្ធទី៤: ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា ១៧

តារាងអក្សរកាត់

ADB	Asian Development Bank
AML/CFT	Anti-Money Laundering/Combating the Financing of Terrorism
APG	Asia Pacific Group on Money Laundering
ATM	Automatic Teller Machines
CMA	Cambodian Microfinance Association
FATF	Financial Action Task Force
FDI	Foreign Direct Investment
CAFIU	Cambodian Financial Intelligence Unit
GDP	Gross Domestic Product
IFC	International Financial Corporation
IMF	International Monetary Fund
KHR	Khmer Riel
MFIs	Microfinance Institutions
NBC	National Bank of Cambodia
NGO	Non-Governmental Organization
NPL	Non-Performing Loan
ROA	Return on Assets
ROE	Return on Equity
THB	Thai Baht
USD	US Dollar

១.អន្តរការិយកម្មធនាគារ

វិស័យធនាគារនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាបានបើកទំព័រថ្មីមួយនៅឆ្នាំ ២០០៨ នៅពេលដែលការកើនឡើង និងការថយចុះកើតមានឡើងនៅពេលតែមួយ ។ ទោះបីជាវិបត្តិពិភពលោកបានកើតឡើងក៏ដោយ ក៏អន្តរការិយកម្មក្នុងវិស័យធនាគារនៅតែបន្តកើនឡើងតាមអត្រាដែលបានរំពឹងទុកនាពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០០៨ ទន្ទឹមនឹងពេលសញ្ញាណនៃការធ្លាក់ចុះនៅពាក់កណ្តាលឆ្នាំបន្ទាប់ ដែលជាលទ្ធផលនៃផលប៉ះពាល់ពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោក ។ ផលប៉ះពាល់រួមសំរាប់ឆ្នាំ ២០០៨ នេះអាចផាត់ទាត់ជាមួយនឹងការរីកចំរើនបន្តិចបន្តួចពីឆ្នាំ ២០០៧ ។ ចំណែកឯអន្តរការិយកម្មនៅឆ្នាំ ២០០៩ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងឆ្លងកាត់រយៈពេលលំបាកមួយ ។

ធនាគារមានចំនួន ៣០ នៅចុងឆ្នាំ ២០០៨ ដែលក្នុងនោះមានធនាគារពាណិជ្ជចំនួន ២៤ និង ធនាគារឯកទេសចំនួន៦ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ តំណាងការិយាល័យធនាគារបរទេសមានចំនួន ២ ដែលកំពុងសង្កេតការ ពីការវិវឌ្ឍនៃធុរៈកិច្ចនៅក្នុងប្រទេស ។ ក្រៅពីនេះមានគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលមានអាជ្ញាប័ណ្ណចំនួន ១៨ និងប្រតិបត្តិករ ឥណទានជនបទចំនួន ២៥ ដែលកំពុងធ្វើប្រតិបត្តិការពាសពេញផ្ទៃប្រទេស ក្នុងការផ្តល់សេវាហិរញ្ញវត្ថុខ្នាតតូចដល់ប្រជាជននៅតាមជនបទ និងនៅតាមជាយក្រុង ។ ការកើនឡើងនៃគ្រឹះស្ថានធនាគារ ការធ្វើទំនើបកម្មនៃផលិតផល និងសេវារបស់ធនាគារបាននាំទៅដល់ភាពប្រសើរឡើងនៃអន្តរការិយកម្ម ក៏ដូចជាជំនឿទុកចិត្តនៅក្នុងវិស័យធនាគារ ។

ចំនួនអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើនៅក្នុងវិស័យធនាគារមានប្រមាណ ៧០០,០០០ នាក់ ដែលកើនឡើងជិតពីរដងធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៧ ។ កំណើននៃការប្រកួតប្រជែង ការបង្កើតផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុថ្មី និងភាពងាយស្រួលនៃសេវាកម្មបានជំរុញឱ្យមានការចូលរួមក្នុងវិស័យធនាគារកាន់តែច្រើនឡើង ។ ទោះបីជាមានការកើនឡើងយ៉ាងច្រើននូវចំនួនគណនី ប៉ុន្តែចំនួនជាក់លាក់នៃប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនមានការកើនឡើងត្រឹមតែ ៤% ប៉ុណ្ណោះ បើប្រៀបធៀបទៅនឹង ៧៥% នៅឆ្នាំ ២០០៧ ។ នេះគឺជាករណីដែលធ្វើឱ្យមានកំណើនប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជននៅឆ្នាំ ២០០៨ រហូតដល់វិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោកបានចូលដល់ទឹកដីកម្ពុជា ជាពិសេសក្នុងវិស័យធនាគារ ដែលបានកត់សំគាល់តាមរយៈការធ្លាក់ចុះនូវប្រាក់បញ្ញើអតិថិជនមួយចំនួនធំ និងលំហូរចេញនូវមូលធននៅពេលដែលវិស័យធនាគារបានទទួលផលប្រយោជន៍ច្រើនបំផុតពីការហូរចូលនៃមូលធន ។

ក្រាហ្វទី១: ចំនួនអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើ

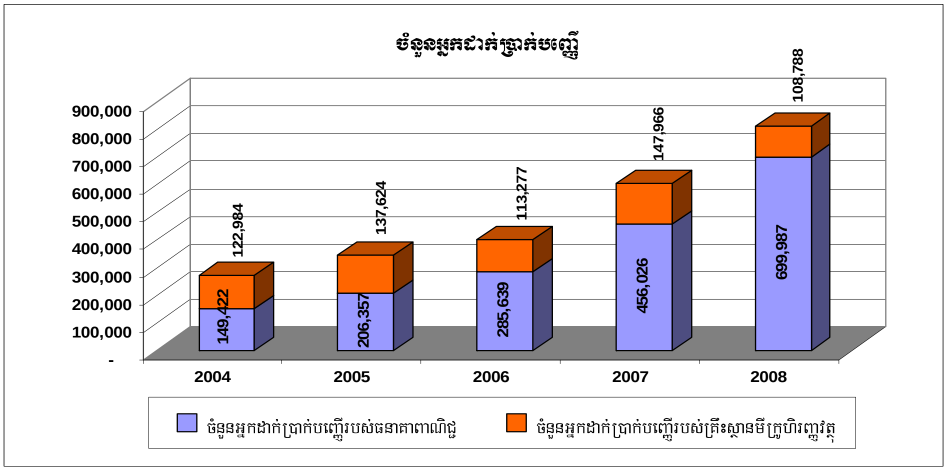

ជនជាតិកូរ៉េ ចិន ថៃ និងម៉ាឡេស៊ី គឺជាវិនិយោគិនសំខាន់ៗនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ប៉ុន្តែប្រទេសរបស់ពួកគេក៏ត្រូវបានប៉ះទង្គិចដោយវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចដែរ។ ភាគច្រើននៃវិនិយោគិនទាំងនោះបានបង្ខំចិត្តកាត់បន្ថយការវិនិយោគ ឬ បង្វែរទុនសំរាប់ការវិនិយោគនោះទៅប្រទេសរបស់ពួកគេវិញ។ ម៉្យាងទៀតនៅចុងឆ្នាំ២០០៨ តម្លៃរូបិយប័ណ្ណសំខាន់ៗភាគច្រើននៅអាស៊ីបានធ្លាក់ចុះ បើធៀបទៅនឹងប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ដែលជាហេតុបង្កឱ្យមានឱកាសដល់វិនិយោគិនបរទេសក្នុងការទាញយកផលចំណេញពីអត្រាប្តូរប្រាក់ ដោយការបង្វិលប្រាក់ដុល្លារអាមេរិកពីប្រទេសដែលប្រើប្រាស់ប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ដូចជា ប្រទេសកម្ពុជាទៅប្រទេសពួកគេវិញ ។ វាបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់លាស់ដោយការធ្លាក់ចុះនូវប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនពីបណ្តាធនាគារក្នុងត្រីមាសចុងក្រោយនៃឆ្នាំ ២០០៨។

ក្រាហ្វទី២: ប្រាក់បញ្ញើរបស់ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

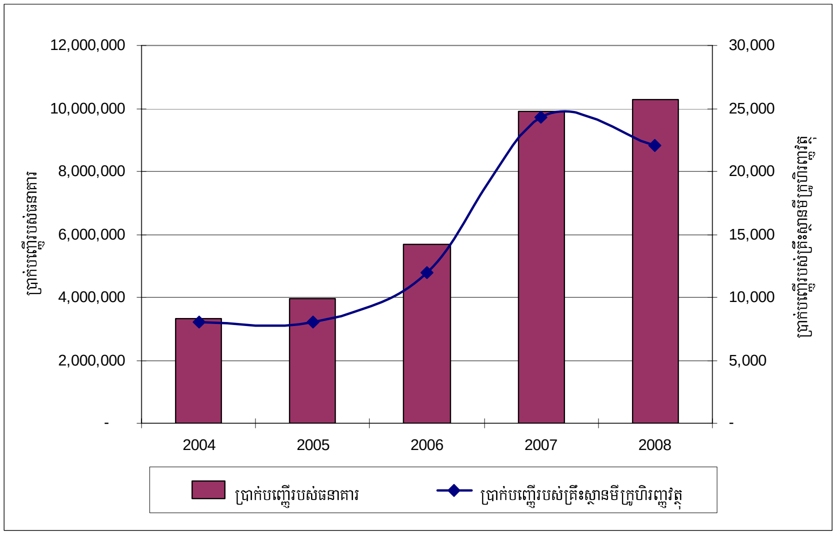

នៅខាងផ្នែកឥណទាន ចំនួនអ្នកខ្ចីបានកើនឡើង១៦% ដែលគិតលើតំលៃជាក់ស្តែង លើឥណទានផ្តល់ឱ្យអតិថិជនមានចំនួនដល់ ៩.៨៣២ពាន់លានរៀល ឬក៏កើនឡើង ៥០% បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំមុន។ នេះគឺជាកត្តាមួយដែលគ្រប់វិស័យទាំងអស់នៃសេដ្ឋកិច្ចមានការងើបឡើង និងតំរូវការយ៉ាងខ្លាំងនូវមូលនិធិជាច្រើនដើម្បីការអភិវឌ្ឍ ។ ភាគច្រើននៃការពង្រីកឥណទាន គឺទាក់ទងនឹងវិស័យពាណិជ្ជកម្មលក់ដុំ លក់រាយ និងវិស័យសេវាកម្មដែលរួមមាន សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន ទូរគមនាគមន៍ ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងសេវាកម្មផ្សេងៗដែលមិនមែនហិរញ្ញវត្ថុ។ វិស័យកម្មន្តសាល ក៏ទទួលបាននូវហិរញ្ញប្បទានធនាគារមួយផ្នែកធំ ដែលជាលទ្ធផលនៃវិស័យនេះ គឺបានបង្កើតនូវការងារយ៉ាងច្រើន។ អាគារពាណិជ្ជកម្ម អាគារស្នាក់នៅ និងការសាងសង់ ក៏បានទទួលនូវផលប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនពីការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សពីវិស័យឥណទានផងដែរ ។ ការកើនឡើងនៃវិស័យឥណទានទៅលើវិស័យអចលនទ្រព្យ គឺជាកង្វល់ចំបងសំរាប់អ្នកត្រួតពិនិត្យ ព្រោះការកើនឡើងខ្លាំងនៃវិស័យអចលនទ្រព្យអាចនាំឱ្យមានហានិភ័យដល់ប្រព័ន្ធធនាគារ។ ក្រៅពីការកើនឡើងយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃឥណទាន ស្របពេលជាមួយការកើនឡើងនៃតម្លៃប្រេង និងការធ្លាក់ចុះនៃតម្លៃរូបិយប័ណ្ណដុល្លារអាមេរិកនៅដើមឆ្នាំ ២០០៨ បានជំរុញឱ្យមានការកើនឡើងនូវអតិផរណារហូតដល់ចំណុចកំពូលនៅក្នុងត្រីមាសទី២ ឆ្នាំ ២០០៨ ។

ប្រឈមមុខទៅនឹងបញ្ហាទាំងនេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលជាអាជ្ញាធររូបិយវត្ថុ និងជាអ្នកត្រួតពិនិត្យបានយល់ឃើញពីភាពចាំបាច់ដើម្បីកាត់បន្ថយល្បឿននៃការឱ្យខ្ចី។ ធនាគារបានដាក់ចេញនូវវិធានការសុវត្ថិភាពមួយចំនួនដូចជា ក៏រិតពិដាន ១៥% លើការឱ្យខ្ចីលើវិស័យអចលនទ្រព្យ បង្កើន ២ដង នៃប្រាក់បម្រុងកាតព្វកិច្ចរហូតដល់ ១៦% ចំពោះរាល់ប្រាក់បញ្ញើ និងកម្ចីផ្សេងៗរបស់ធនាគារ ព្រមទាំងជំរុញឱ្យមានការឃ្លាំមើលលើការផ្តល់ឥណទានទៅឱ្យវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ក៏ដូចជាធានាឱ្យបាននូវគុណភាពរបស់ឥណទាន។

ក្រាហ្វទី៣: ចំនួនអ្នកខ្ចីប្រាក់

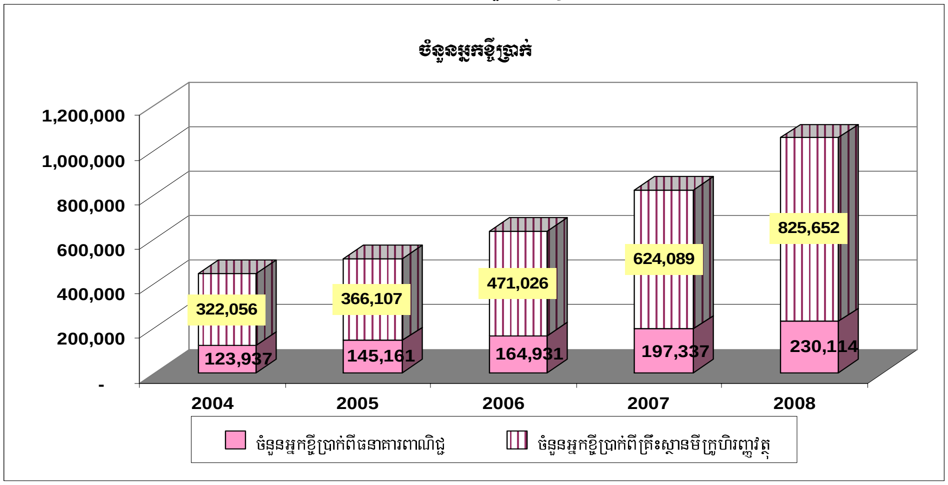

លទ្ធផលទទួលបាន គឺដូចបានរំពឹងទុក ដោយធ្វើឱ្យកំណើនឥណទានមានការថយចុះនៅចុងឆ្នាំ២០០៨ ជាពិសេសដោយសារតែបទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្នដែលចេញដោយអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ជ្រុងមួយទៀតនៃបញ្ហា គឺស្តែងឱ្យឃើញពី "ផលប៉ះពាល់ពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោក" ។ វិស័យដែលសំខាន់ៗនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច គឺការនាំចេញវាយនភណ្ឌ វិស័យទេសចរណ៍ សំណង់ និងអចលនទ្រព្យ ដែលត្រូវបានប៉ះទង្គិចដោយវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោក ហើយតម្រូវការមូលនិធិបន្ថែមដើម្បីទ្រទ្រង់និរន្តភាពធុរៈកិច្ច ។ ប៉ុន្តែឥណទានរបស់ធនាគារ គឺជាវិធីតែមួយគត់នៃការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ដោយសារតែកង្វះទីផ្សារមូលធន និងរូបិយវត្ថុដែលធ្វើឱ្យកំនើនសេដ្ឋកិច្ចមានការកើនឡើងកាន់តែយឺត។

ក្រាហ្វទី៤: ឥណទានរបស់ធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

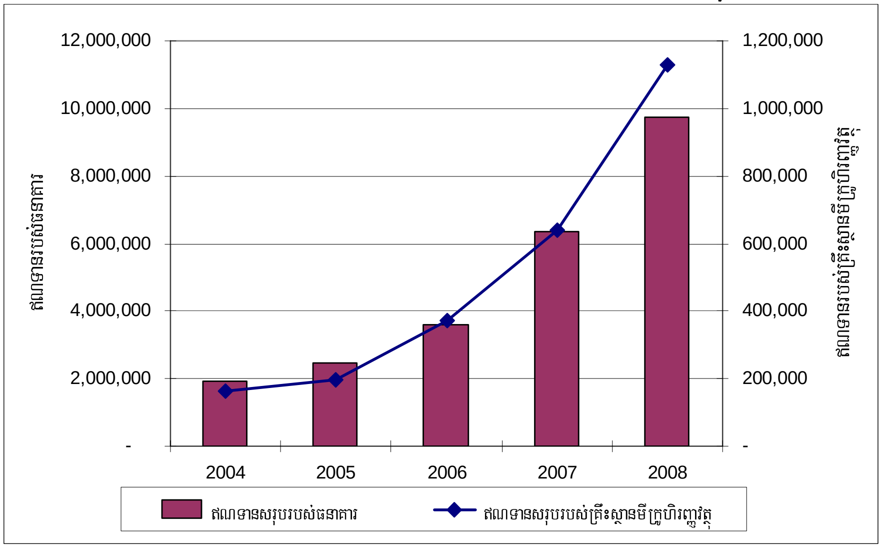

ក្រោយពីបានស្វែងយល់ពីបញ្ហានេះ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា បានដាក់ចេញនូវវិធានការគាំទ្រដល់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចដោយសំរួលដល់លំហូរនៃឥណទានក្នុងវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ។ ការដាក់ពិដានលើវិស័យអចលនទ្រព្យ និងប្រាក់បម្រុងកាតព្វកិច្ចត្រូវបានលុបបំបាត់ និងប្រាក់បម្រុងកាតព្វកិច្ចត្រូវបានបន្ថយមកនូវត្រឹមតែ ១២% នៅដើមឆ្នាំ២០០៩ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ មានតែប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនទេ ដែលត្រូវកំណត់ឱ្យតំកល់ប្រាក់បម្រុងកាតព្វកិច្ចទន្ទឹមពេលដែលការបណ្តាក់ទុន និងប្រាក់កម្ចីរបស់ធនាគារមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងការគណនាប្រាក់បម្រុងកាតព្វកិច្ច ។ បច្ចេកទេសក្នុងការរាយការណ៍ និងការតាមដាននូវទុនបម្រុង ក៏ត្រូវបានកែសំរួលដើម្បីផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ធនាគារក្នុងការគ្រប់គ្រងសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលរបស់ពួកគេ ។ គំនិតផ្តួចផ្តើមទាំងនេះ គឺសំរាប់បន្ថយសំពាធនៃសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលរបស់ធនាគារដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពដល់ពួកគេក្នុងការពង្រីកការផ្តល់ឥណទានដល់អតិថិជន ក៏ដូចជាដាក់បញ្ចូលមូលនិធិបន្ថែមដើម្បីពន្លឿននូវរង្វិលជុំរបស់សេដ្ឋកិច្ច និងជំរុញដល់ការលូតលាស់របស់សេដ្ឋកិច្ច ។ ការដកចេញនូវពិដានឥណទានចំពោះវិស័យអចលនទ្រព្យ មិនមែនមានន័យថា អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យអនុញ្ញាតឱ្យធនាគារផ្តល់ឥណទានបន្ថែមទៅលើវិស័យនេះ ដោយគ្មានការគ្រប់គ្រងនោះទេ ។ ជាការពិតណាស់ សហគមន៍ធនាគារជារួមបានយល់ដឹងអំពីហានិភ័យពីការវិនិយោគលើវិស័យអចលនទ្រព្យ ហើយបានជ្រើសយកនូវវិធានការដ៏សមស្របសំរាប់កាត់បន្ថយហានិភ័យ ។ មានតែធនាគារមួយចំនួនតូចប៉ុណ្ណោះដែលធ្វើអាជីវកម្មផ្ទាល់ជាមួយការវិនិយោគលើវិស័យអចលនទ្រព្យ និងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាននិក្ខេបត្រូវបានតាមដានយ៉ាងហ្មត់ចត់ ។ នៅចុងឆ្នាំ ២០០៨ ការផ្តល់ឥណទានទៅលើវិស័យអចលនទ្រព្យនៅ ក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារមានចំនួន ១៤% នៃសំពាតឥណទានទាំងមូល ខណៈពេលដែលឥណទានទៅលើវិស័យសាងសង់មាន ចំនួន ៨% បន្ថែមទៀត ។

ក្រាហ្វទី៥: ឥណទានតាមប្រភេទជំនួញ

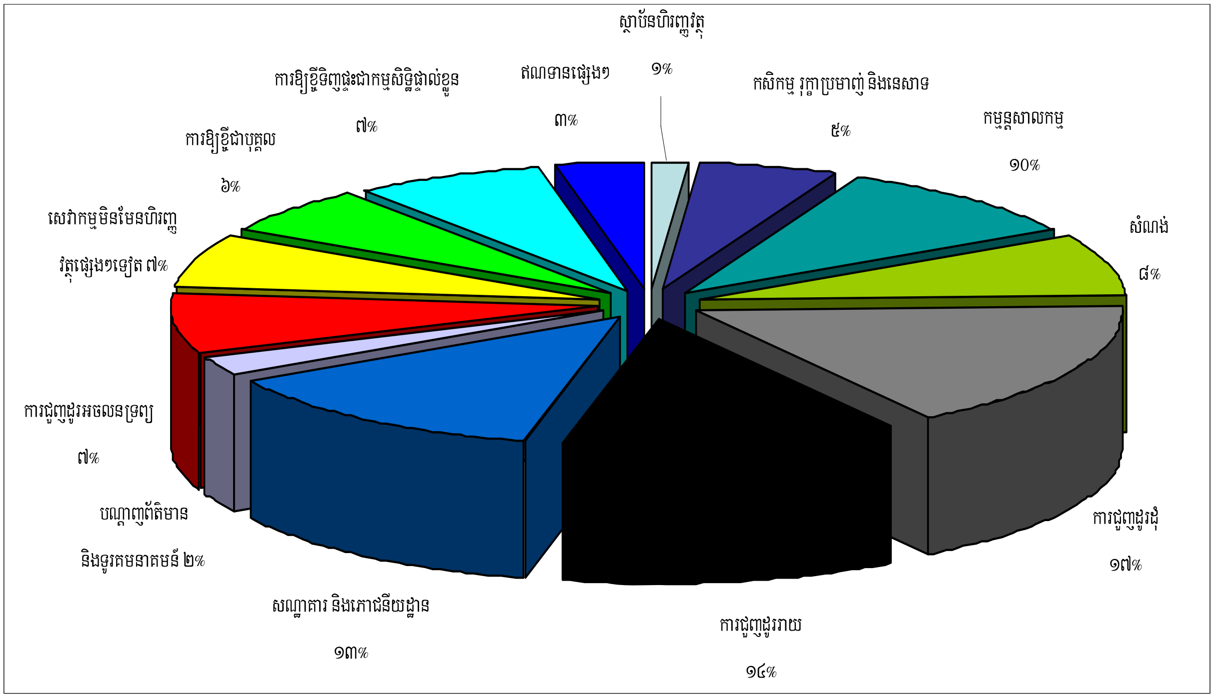

២.ភាពរឹងមាំនៃហិរញ្ញវត្ថុក្នុងវិស័យធនាគារ

ចាប់តាំងពីមានកម្មវិធីកំណែទម្រង់នៅឆ្នាំ២០០០ មក សុខភាពនិងភាពរឹងមាំរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារមានភាពប្រសើរឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ។ ដើមទុនរបស់ធនាគារក៏ត្រូវបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង រចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចក៏បានធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មដោយអនុលោមតាមការអនុវត្តអន្តរជាតិ ផលិតផលនិងសេវារបស់ធនាគារត្រូវបានពង្រីកជាបន្តបន្ទាប់ ។ ឆ្នាំ២០០៨ គឺជាឆ្នាំដែលមានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង និងថយចុះយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃអន្តរការីយកម្មនៅក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ ។ ទោះជាយ៉ាងណា សុខភាពនិងភាពរឹងមាំរបស់ធនាគារនៅតែមានភាពខ្លាំង ដោយមានការបញ្ជាក់ពីសូចនាករនៃការប្រព្រឹត្តល្អ និងការអនុវត្តបាននូវបទបញ្ជាប្រុងប្រយ័ត្ននានា។

ក្រាហ្វទី៦: អនុបាតសាធនភាព និងអនុបាតសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល

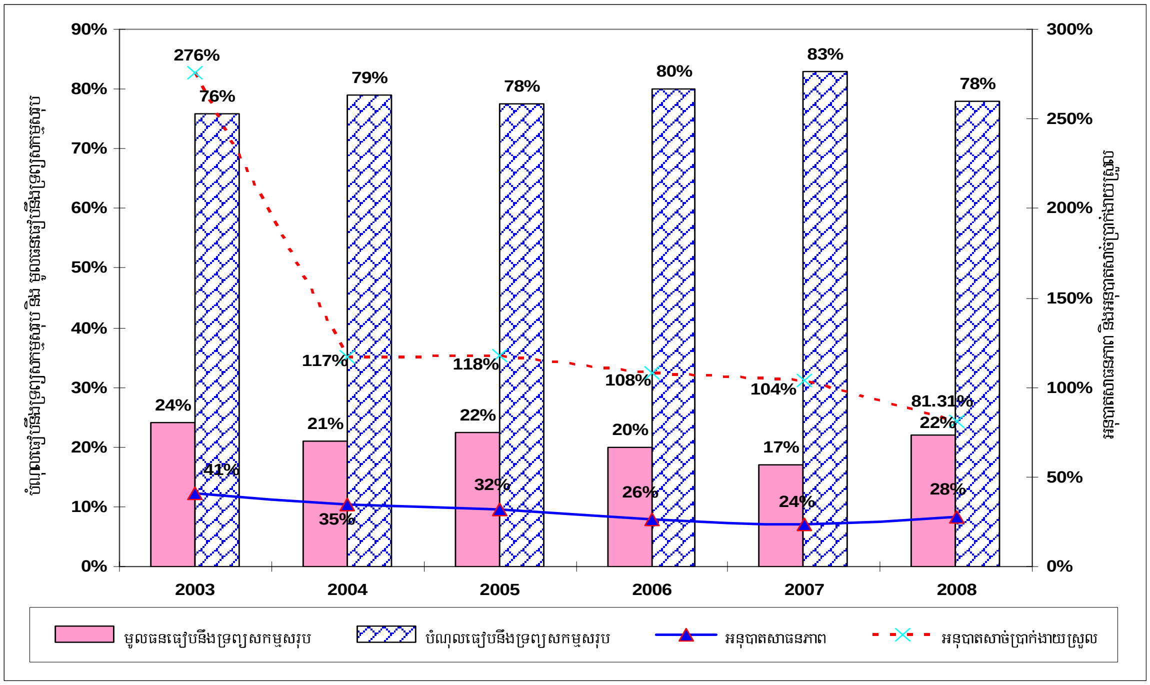

រចនាសម្ព័ន្ធរបស់តារាងតុល្យការនៅក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ បានបង្ហាញនូវការផ្លាស់ប្តូរបន្តិចបន្តួចដូចជា មូលធនផ្ទាល់សរុបបានកើនឡើងពី ១៧% ទៅ ២២% នៃទ្រព្យសកម្មសរុប បើធៀបនឹងឆ្នាំមុន ។ មានកត្តាពីរសំរាប់ការបកស្រាយនូវបាតុភូតនេះ។ កត្តាទី១ គឺការដាក់បញ្ចូលបន្ថែមនូវដើមទុនពីធនាគារថ្មី។ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ ធនាគារចំនួន ៦ បន្ថែមទៀតបានចូលទៅក្នុងប្រព័ន្ធ ដែលក្នុងនោះរួមមានធនាគារពាណិជ្ជចំនួន ៥ (ធនាគារ វីអាយភី បានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណរួចក៏សុំជំរះបញ្ជីដោយស្ម័គ្រចិត្ត) និងធនាគារឯកទេសចំនួន១ ។ ជាមួយនឹងការប្រកួតប្រជែងរវាងធនាគារជាច្រើន អតិថិជននឹងទទួលបាននូវផលប្រយោជន៍ពីការចំណាយថ្លៃដើមទាប និងទទួលបានសេវាកម្មល្អប្រសើរជាងមុន ។ ចាប់តាំងពីដើមឆ្នាំ អត្រាការប្រាក់លើការឱ្យខ្ចីចងការរបស់ធនាគារភាគច្រើនបានថយចុះជាលំដាប់ ខណៈពេលដែលអត្រាការប្រាក់នៃប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនបានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ។ ធនាគារខ្លះមិនជ្រើសយកការប្រកួតប្រជែងដោយផ្អែកលើការចំណាយថ្លៃដើមទេ ប៉ុន្តែគេជ្រើសយកការប្រកួតប្រជែងដោយសេវាជំនួសវិញ ។ កំណើនចំនួននៃការពង្រីកបណ្តាញនៅក្នុងមជ្ឈ

មណ្ឌល ទីក្រុងសំខាន់ៗ និងតំបន់ជាយក្រុងក៏ស្ថិតនៅក្រោមការអង្កេតផងដែរ។ រួមជាមួយគ្នានេះ ក៏មាននូវផលិតផលថ្មីៗ ដូចជា ប្រតិបត្តិការធនាគារតាមអ៊ីនធឺណេត ប័ណ្ណឥណពន្ធ និងប័ណ្ណឥណទាន ឥណទានសំរាប់ទិញរថយន្ត ឥណទានសំរាប់ទិញផ្ទះ និងឥណទានសំរាប់ការប្រើប្រាស់ផ្សេងទៀត ដែលបានផ្តល់កាន់តែច្រើនឡើងទៅឱ្យសាធារណជន ។ កត្តាទីពីរ គឺការកើនឡើងយឺតនៃការដាក់ប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជន បើប្រៀបធៀបទៅឆ្នាំមុន ។ ការកើនឡើងនៃការដាក់ប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនមិនសមស្របនឹងការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃការផ្តល់ឥណទាននោះទេ ។ ធនាគារចាំបាច់ត្រូវបង្កើនមូលធន ឬខ្ទីមូលនិធិបន្ថែមទៀត ។

ក្រាហ្វទី៧: និន្នាការអត្រាការប្រាក់ (សំរាប់ប្រាក់ដុល្លា)

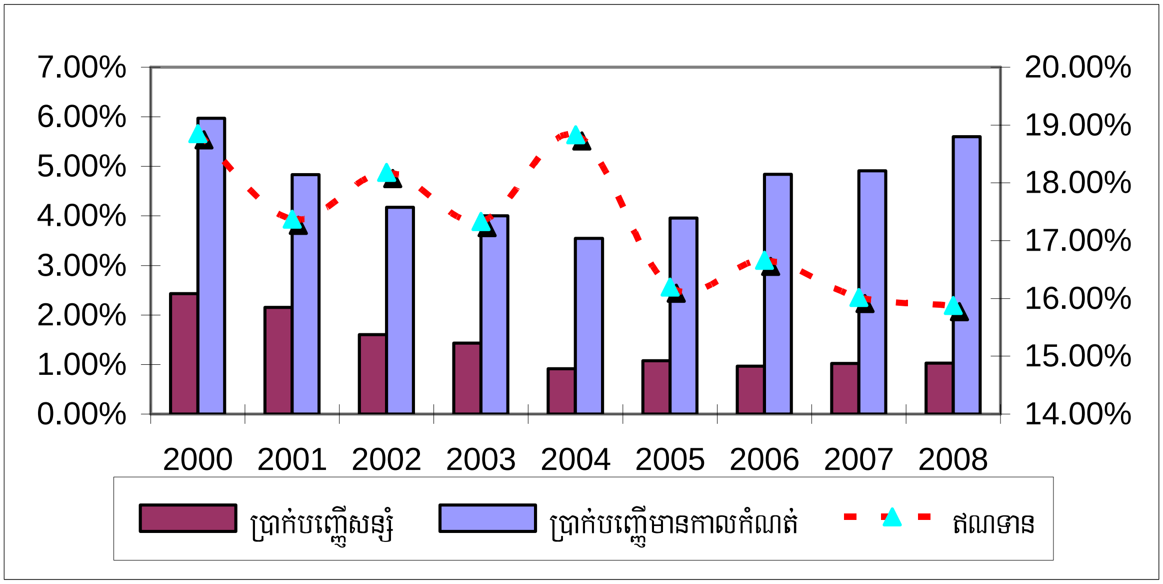

សូចនាករពីរដែលត្រូវបានគេស្គាល់សំរាប់មើលលើប្រព័ន្ធធនាគារ គឺអនុបាតសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល និងអនុបាតសាធនភាព។ អនុបាតសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលបានធ្លាក់ចុះដល់ ៨១% ប៉ុន្តែស្ថិតនៅលើកំរិតបទបញ្ញត្តិអប្បបរមា ៥0% ។ ការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងនៃការផ្តល់ឥណទាន និងការកើនឡើងយឺតនៃការដាក់ប្រាក់បញ្ញើបានធ្វើឱ្យរាំងស្ទះដល់ស្ថានភាពសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលនៅក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ ។ ដោយប្រទេសកម្ពុជា គឺជាប្រទេសដែលសេដ្ឋកិច្ចពឹងផ្អែកលើសាច់ប្រាក់ ដូច្នេះការបញ្ចេញឥណទានយ៉ាងឆាប់រហ័ស គឺនាំឱ្យមាននូវភាពតិចតួចនៃទ្រព្យសកម្មងាយស្រួល ខណៈពេលដែលការដាក់ប្រាក់បញ្ញើមានល្បឿនយឺត ។ អនុបាតសាធនភាពបានកើនឡើងពី ២៤% នៅឆ្នាំ ២00៧ មកដល់ ២៨% ។ ភាពប្រសើរឡើងនៃមូលធននិងមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធរបស់ធនាគារ គឺដោយសារតែការបន្ថែមនូវមូលធនរបស់ធនាគារថ្មីៗ និងធនាគារចាស់បានជួយជំរុញអនុបាតសាធនភាព ។ ធនាគារដែលទើបបង្កើតថ្មីហាក់ដូចជាមានអនុបាតសាធនភាពខ្ពស់ជាងធនាគារចាស់ដោយគេទើបតែចូលក្នុងទីផ្សារ និងទទួលបានចំណែកទីផ្សារតូចនៃសំពាតឥណទាន។ ប៉ុន្តែធនាគារធំៗភាគច្រើនរក្សាទុកអនុបាតនៅលើកំរិតនៃបទបញ្ញត្តិតែបន្តិចប៉ុណ្ណោះ ដោយសារតែពួកគេចង់បង្កើនប្រាក់ចំណេញឱ្យបានខ្ពស់។

ក្រាហ្វទី៨: ឥណទានមិនដំណើរការ និង សម្ព័ន្ធញាតិ

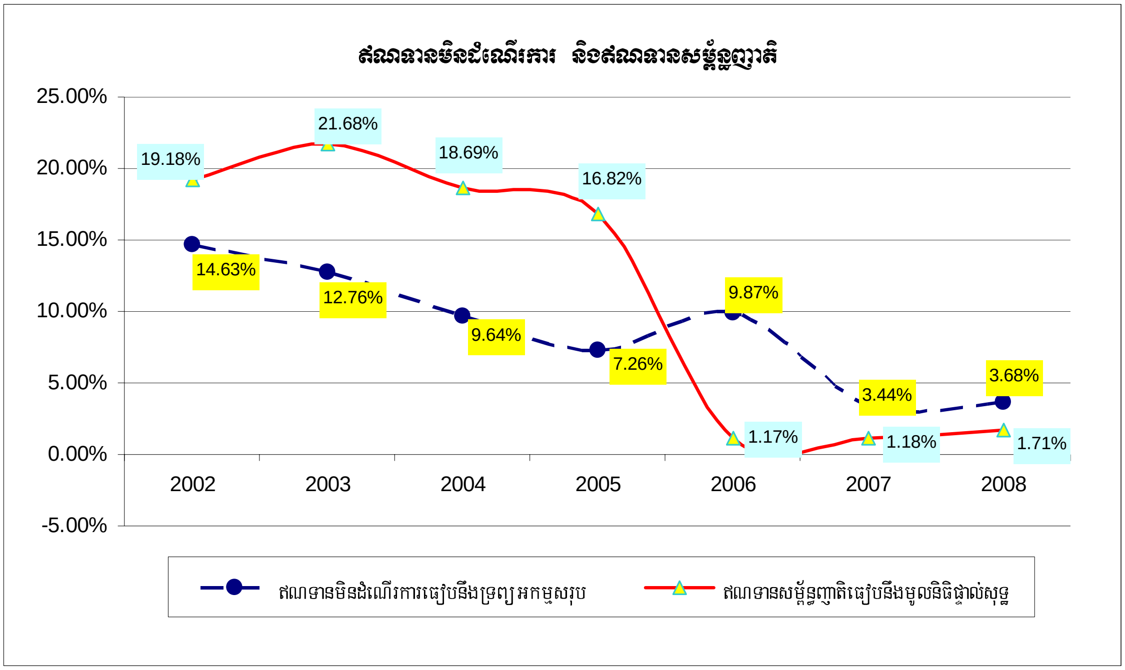

តាមរយៈការគិតពិចារណាឱ្យបានស៊ីជំរៅលើសំពាធឥណទាន សូចនាករបានផ្តល់ឱ្យនូវទ្រព្យសកម្មដែល មានគុណភាពល្អមួយ ។ អនុបាតនៃឥណទានមិនដំណើរការនៅចុងឆ្នាំ ២០០៨ មានចំនួន ៣.៦៨% ដែលចំនួននេះចាត់ទុកថានៅមានកំរិតទាប ទោះបីជាប្រព័ន្ធធនាគារមានកំណើនឥណទានយ៉ាងខ្លាំងក៏ដោយ ។

កម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព គឺជាការងារអាទិភាពមួយរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដោយមានការបណ្តុះបណ្តាលនៅនឹងកន្លែង និងការបណ្តុះបណ្តាលនៅបរទេស ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ការផ្តួចផ្តើមគំនិតជាច្រើនត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីកែលំអលើបទបញ្ញាប្រុងប្រយ័ត្ន ឱ្យស្របជាមួយនឹងការអនុវត្តជាអន្តរជាតិ ។ បទបញ្ញាថ្មីលើការចាត់ថ្នាក់ឥណទាន និងការធ្វើសំវិធានធនត្រូវបានអនុម័ត សំរាប់ការអនុវត្តដែលនឹងផ្តល់ឱ្យនូវឧបករណ៍ដ៏ល្អប្រសើរឡើង សំរាប់ការវាយតំលៃលើសំពាធឥណទាន ។ បច្ចេកទេសសំរាប់ពិនិត្យមើលឡើងវិញលើឥណទាន គឺកំពុងត្រូវបានផ្ទេរពីអ្នកត្រួតពិនិត្យធនាគារដែលមានបទពិសោធន៍នៅលើពិភពលោកទៅអ្នកត្រួតពិនិត្យក្មេងខ្ចី ប៉ុន្តែជាអ្នកមានសមត្ថភាពនិងចំណង់ក្នុងការសិក្សាយ៉ាងខ្លាំងរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ។

ការឱ្យខ្ចីចំពោះសម្ព័ន្ធញាតិស្ថិតនៅកំរិតតិចជាង ២% នៃមូលនិធិផ្ទាល់សុទ្ធ (កំរិតអតិបរមា ១០%)។ នេះក៏ជាលទ្ធផលមួយទៀតនៃការរឹតបន្តឹងបទបញ្ញត្តិប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីជៀសវាងការបង្វិលដើមទុនទៅឱ្យភាគទុនិក ក៏ដូចជាអ្នកគ្រប់គ្រងថ្នាក់ខ្ពស់របស់ធនាគារផងដែរ ។

ក្រាហ្វទី៩: ចំណូលពីមូលធន និងចំណូលពីទ្រព្យសកម្ម

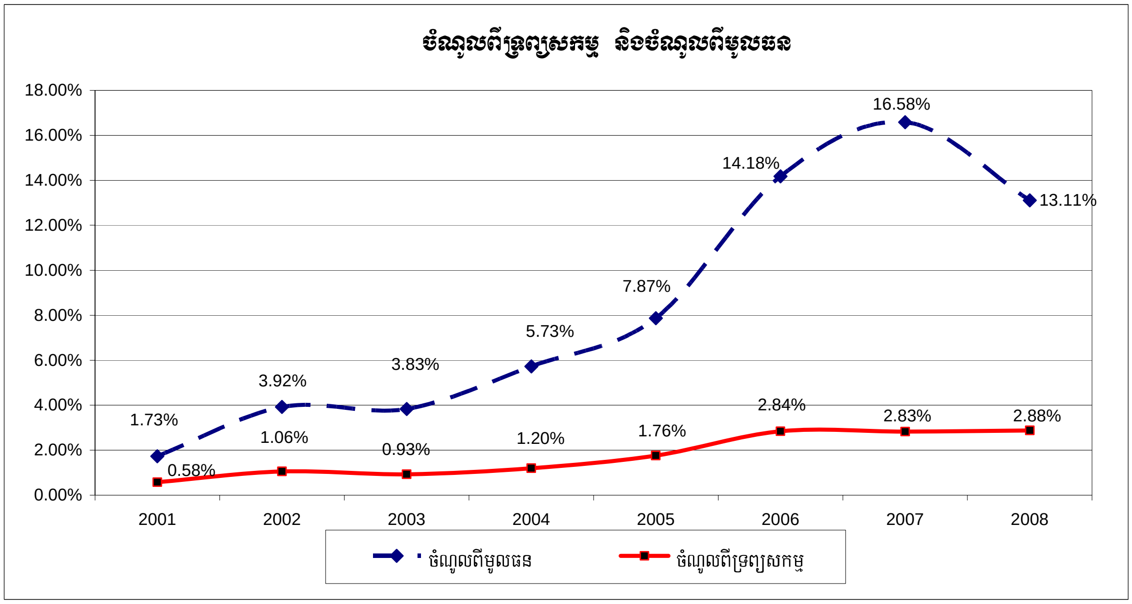

សរុបសេចក្តីមក ចំណូលពីមូលធន (ROE) សំរាប់ប្រព័ន្ធធនាគារបានធ្លាក់ចុះមកដល់ ១៣% ពី ១៦% នៅឆ្នាំ ២០០៧។ ការធ្លាក់ចុះនេះគឺបណ្តាលមកពីការជះឥទ្ធិពលពីធនាគារថ្មីចំនួន ៦ ដែលបានបង្កើតឡើងក្នុងអំឡុងឆ្នាំ ២០០៨។ ធនាគារទាំងនោះបានខាតក្នុងប្រតិបត្តិការដំបូងរបស់ពួកគេ ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ វាក៏ស្ថិតនៅក្នុងកំរិតមួយដែលអាចទទួលយកបានដែរ ព្រោះថាធនាគារបានបង្ហាញនូវប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់មូលធន ក៏ដូចជាមូលនិធិដែលប្រមូលបានពីការដាក់ប្រាក់បញ្ញើ និងការឱ្យខ្ចីរបស់ខ្លួន ។ ការឱ្យខ្ចីបានកើនឡើងចំនួន ៥៥% បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០០៧ ។ រីឯចំណូលពីទ្រព្យសកម្ម (ROA) មានស្ថេរភាពក្នុងរង្វង់ ២.៨% បើប្រៀបធៀបទៅនឹងពីរឆ្នាំមុន។ ប្រាក់ចំណេញចំបងពីទ្រព្យសកម្មរបស់ធនាគារជាក់ស្តែង គឺបានមកពីការផ្តល់ឥណទានដែលមានចំនួន ៥៧% នៃទ្រព្យសកម្មសរុប ហើយមួយផ្នែកទៀត គឺបានមកពីការដាក់ប្រាក់បញ្ញើនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាដែលមានចំនួន ២៣% នៃទ្រព្យសកម្មសរុប។ ដោយសារតែមិនទាន់មានការអភិវឌ្ឍផ្នែកទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ជាពិសេសគឺការខ្វះខាតនូវទីផ្សារអន្តរធនាគារក្រៅពីការឱ្យខ្ចី ធនាគារបានវិនិយោគមូលនិធិដោយការដាក់ប្រាក់បញ្ញើនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដើម្បីទទួលបានការប្រាក់ ។ ដូច្នេះប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មដើម្បីរកប្រាក់ចំណេញ គឺទទួលបានមកពីសកម្មភាពនៃ ការឱ្យខ្ចី ដែលជាលទ្ធផលធ្វើឱ្យចំណូលការប្រាក់មានការកើនឡើងយ៉ាងច្រើន ។

៣-ការអភិវឌ្ឍមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជាមានការអភិវឌ្ឍដោយសន្ទុះខ្លាំងនៅឆ្នាំ ២០០៨ ។ គិតត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ ២០០៨ គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុមានអាជ្ញាប័ណ្ណចំនួន ១៨ និងប្រតិបត្តិករឥណទានជនបទចុះបញ្ជីមានចំនួន ២៦ ដែលក្នុងនោះគ្រឹះស្ថានទើបតែចុះបញ្ជីចំនួន ២ និងគ្រឹះស្ថានចំនួន ១ ត្រូវបានបញ្ចុះថ្នាក់ពីគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ។ សមតុល្យឥណទានប្រចាំឆ្នាំ ២០០៨ មានការកើនឡើង ៨១% ដល់ចំនួន ១.១៦១,៧៣ ពាន់លានរៀល ប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០០៧ ដែលបង្ហាញឱ្យឃើញពីកំណើនឥណទានដ៏គួរឱ្យកត់សម្គាល់ ដោយសារមានកំណើនដើមទុន និងកម្ចីក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ។ ប្រជាជននៅតាមជនបទកាន់តែច្រើន បានទទួលចំណេះដឹងទាក់ទងនឹងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ហើយជាលទ្ធផលបានផ្ដល់ជំនឿទុកចិត្តកាន់តែខ្លាំងមកលើឥណទានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងតាមរយៈកំណើនអតិថិជនប្រចាំឆ្នាំចំនួន ៣៦% (៦២៤.០៨៩ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ និង ៨៥២.០៩០ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨) ។

ប្រាក់បញ្ញើសរុបមានចំនួន ២៦ ពាន់លានរៀល កើនឡើងចំនួន ៧% ហើយចំនួនអ្នកដាក់ប្រាក់បញ្ញើមាន ១៥៥.២៩១ នាក់ កើនឡើងចំនួន៥% ពីឆ្នាំ ២០០៧ ។ កំណើននឹងអាចមានច្រើនជាងនេះ ប្រសិនបើគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មិនបានកាត់បន្ថយនូវសំពាធប្រាក់បញ្ញើរបស់ខ្លួន ដើម្បីអនុលោមទៅតាមប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាស្ដីពីការផ្ដល់អាជ្ញាប័ណ្ណទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជនរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដោយមិនអនុញ្ញាតិឱ្យគ្រឹះស្ថានប្រមូលប្រាក់បញ្ញើឡើយ ប្រសិនបើគ្រឹះស្ថានពុំមានអាជ្ញាប័ណ្ណទទួលប្រាក់បញ្ញើទេ ។

យោងតាមប្រកាសរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុត្រូវរក្សាអនុបាតសាធនភាព ឱ្យបានយ៉ាងតិច ១៥% ហើយគិតមកត្រឹមដំណាច់ឆ្នាំ ២០០៨ អនុបាតសាធនភាពរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុជាមធ្យមស្ថិតនៅកម្រិត ២០,៣៥% មូលនិធិផ្ទាល់មានការកើនឡើងយ៉ាងសម្បើមចំនួន ៩៥% ដែលមានសន្ទុះ លឿនជាងកំណើនឥណទានដែលមានចំនួន ៨១% ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត សម្រាប់ជាការគាំទ្រប្រតិបត្តិការរបស់ខ្លួន គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំងទៅលើបំណុល ហើយបើគិតត្រឹមចុងឆ្នាំ ២០០៨ បំណុលរបស់គ្រឹះស្ថានសរុបបានកើនឡើង ១០២% ដែលស្ទើរតែទាំងស្រុងទទួលបានពីបរទេស ។ ក្នុងគោលបំណងផ្ដល់លទ្ធភាពឱ្យគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ អាចគៀងគរធនធានក្នុង ស្រុកបាន ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបានចេញប្រកាសថ្មីស្ដីពីការផ្ដល់អាជ្ញាប័ណ្ណទទួលប្រាក់បញ្ញើពីសាធារណជន សម្រាប់គ្រឹះស្ថានណាដែលមានបំណងប្រមូលប្រាក់បញ្ញើ ។ យ៉ាងណាមិញ គិតមកដល់ដំណាច់ឆ្នាំមិនទាន់មានគ្រឹះស្ថានណាមួយទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណនេះនៅឡើយទេ ។

វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានសាច់ប្រាក់ងាយស្រួលខ្ពស់ ដោយសារតែទ្រព្យសកម្មភាគច្រើនមានរយៈពេលខ្លី និងដោយសារតែគ្រឹះស្ថានមានប្រាក់បញ្ញើតិច ដូចដែលមានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពដូចខាងក្រោម៖

ក្រាហ្វទី១០: អនុបាតសាច់ប្រាក់ងាយស្រួល

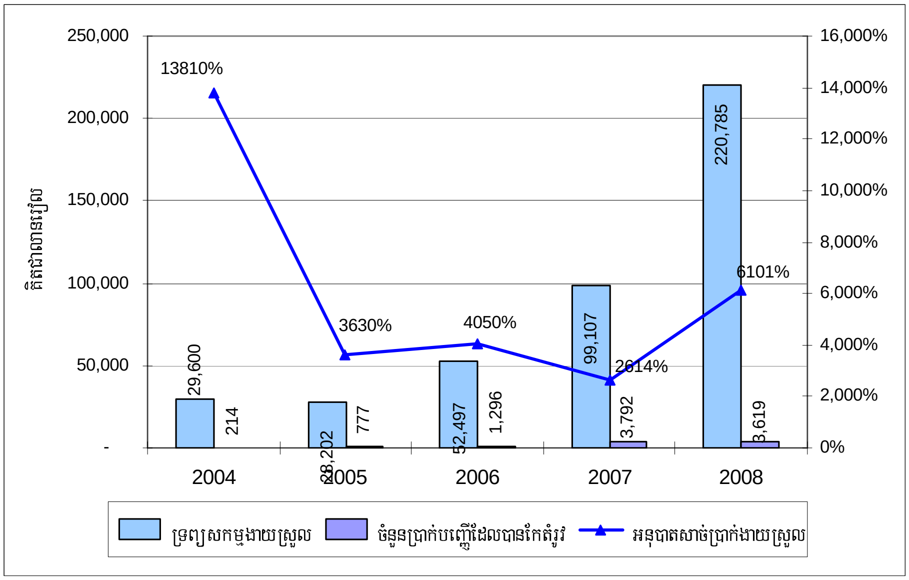

ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ អនុបាតបំណុលហួសកាលកំណត់ស្ថិតនៅកម្រិត ០,៤២% ក្នុងខណៈដែលសមតុល្យ ឥណទានសរុបកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ចំនួន ៨១% (រូបភាពនៅទំព័របន្ទាប់) ។

អត្រាការប្រាក់ឥណទាន របស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ជាញឹកញាប់តែងតែជាបញ្ហាចំរូងចំរាស់ក្នុងចំណោមអ្នកដែលមានអត្ថប្រយោជន៍ពាក់ព័ន្ធ ។ បញ្ហានេះតែងត្រូវបានលើកឡើងនៅក្នុងវេទិកាសាធារណៈ ហើយត្រូវបានចាត់ទុកថានៅតែមានកំរិតខ្ពស់ ។ ទោះបីជាមានទស្សនៈបែបនេះក៏ដោយ យ៉ាងណាមិញបើយើងក្រឡេកមើលទៅលើនិន្នាការនៃអត្រាការប្រាក់ឥណទាននៅតែបន្តថយចុះជាបន្តបន្ទាប់ ។ អត្រាការប្រាក់ឥណទានមានការថយចុះក្នុងនោះអត្រាការប្រាក់ឥណទានជាប្រាក់រៀលបានថយចុះចំនួន ៧% និងជាប្រាក់ដុល្លារបានថយចុះចំនួន ២% បើប្រៀបធៀបទៅនឹងឆ្នាំ ២០០៧ ។

ក្រាហ្វទី១១: ឥណទានមិនដំណើរការ

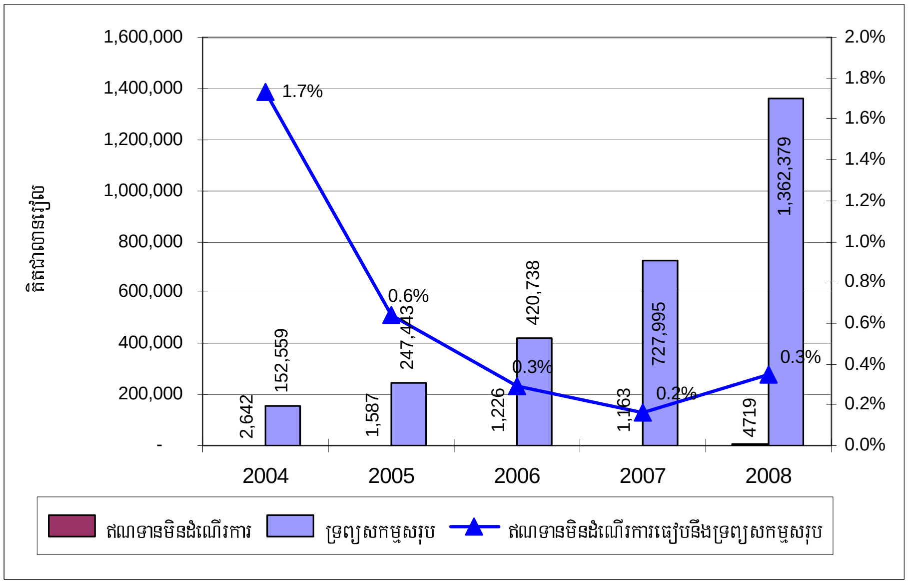

អត្រាការប្រាក់នៅតែបន្តធ្លាក់ចុះជាបន្តបន្ទាប់ ដោយសារតែការប្រកួតប្រជែងស្មើភាពនៅក្នុងទីផ្សារការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្ត ក៏ដូចជាការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុង ជាពិសេសការគ្រប់គ្រងថ្លៃដើម ។

បរិយាយ	២០០៧	២០០៨	បំរែបំរួល
ឥណទានជាប្រាក់រៀល	៣.២៦%	៣.០២%	-៧%
ឥណទានជាប្រាក់ដុល្លារ	២.៤៩%	២.៤៣%	-២%
ឥណទានជាប្រាក់បាត	៣.១៣%	៣.១៣%	0%

នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ ទ្រព្យសកម្មសរុបរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មានការកើនឡើងចំនួន ៧៨% និងមូលនិធិសរុបកើនឡើងចំនួន ៦៥% ។ ទន្ទឹមនឹងនេះប្រាក់ចំណេញសុទ្ធប្រចាំឆ្នាំកើនឡើងចំនួន ៦0% ។ ចំណូលធៀបនឹងទ្រព្យសកម្មមានចំនួន ៤.៩៩% និងចំណូលធៀបនឹងមូលនិធិមានចំនួន ១៩.0២% បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៧ មានចំនួន ៥.៣៧% និង ១៩.៦៧% រៀងគ្នា ។ ចាប់តាំងពីពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០០៨ លទ្ធភាពរកប្រាក់ចំណេញរបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ មានការថយចុះ ដោយសារតែការធ្លាក់ចុះនៃសកម្មភាពអាជីវកម្មខ្នាតតូច ជាពិសេសនៅតាមទីជនបទដែលអាចប៉ះពាល់ដល់លទ្ធភាពនៃការសងបំណុលរបស់អតិថិជន ។

ប្លង់គណនីថ្មីក៏ត្រូវបានដាក់ឱ្យគ្រប់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុអនុវត្ត ។ ប្លង់គណនីថ្មីនេះនឹងធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវការចុះកិច្ចបញ្ជិការបស់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងឈានទៅដល់ការអនុវត្តគណនេយ្យឱ្យកាន់តែមានភាពត្រឹមត្រូវ និងសុក្រឹត្យ ។ ការអនុវត្តយ៉ាងពេញលេញនូវប្លង់គណនីដែលបានកំណត់ខាងលើ គឺជាលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យមួយដើម្បីទទួលបានអាជ្ញាប័ណ្ណទទួលប្រាក់បញ្ញើពីអតិថិជន ។

៤. ការប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បានចូលជាសមាជិករបស់ក្រុមប្រទេសអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកស្តីពីការសម្អាតប្រាក់ (APG) នៅខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៤ នៅក្នុងពេលប្រជុំមហាសន្និបាតប្រចាំឆ្នាំលើកទី៧ ដែលបានរៀបចំនៅទីក្រុងសេអ៊ូលនៃសាធារណរដ្ឋកូរ៉េ ។ ក្នុងនាមជាសមាជិកពេញសិទ្ធិ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចដូចមានចែងនៅក្នុងអនុសញ្ញា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម អនុសាសន៍ ៤០+៩ ស្តីពីការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មរបស់ក្រុមការងារហិរញ្ញវត្ថុ (FATF) ។

ក្រុមប្រទេសអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកស្តីពីការសម្អាតប្រាក់ (APG) បានតម្រូវឱ្យគ្រប់ប្រទេសជាសមាជិកត្រូវមានវិធានការនិងបង្កើតយន្តការក្នុងការរុករក ទប់ស្កាត់ រាល់សកម្មភាពទាំងឡាយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ។ គ្រប់ប្រទេសជាសមាជិកត្រូវបង្កើតឱ្យមានច្បាប់គោលមួយសម្រាប់ប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម ដែលជាវិធានការផ្លូវច្បាប់ដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការរុករកនិងទប់ស្កាត់សកម្មភាពទាំងនេះ ហេតុនេះទើបប្រទេស

កម្ពុជា បានដាក់ឱ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនូវច្បាប់ស្តីពីការប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្ម នៅថ្ងៃទី ២៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៧ ។

នៅថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលជាអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យបុគ្គលរាយការណ៍ជាគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ បានចេញផ្សាយប្រកាសស្តីពីប្រឆាំងការសម្អាតប្រាក់និងហិរញ្ញប្បទានភេរវកម្មសម្រាប់គ្រឹះស្ថានទាំងនេះ។ ប្រកាសថ្មីនេះ បានកំណត់ពីវិធានការលម្អិតដែលត្រូវប្រកាន់យកដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ រួមមានវិធានការយកចិត្តទុកដាក់ស្គាល់អតិថិជន ការរក្សាទុកឯកសារ ការត្រួតពិនិត្យប្រតិបត្តិការ យន្តការរាយការណ៍ប្រតិបត្តិការសង្ស័យ និងសាច់ប្រាក់ ការបង្កើនការយល់ដឹង និងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង ។

នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ រាជរដ្ឋាភិបាលបានបង្កើតអង្គភាពស៊ើបការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ដែលមានតួនាទីចំបងក្នុងការទទួលរបាយការណ៍សង្ស័យ និងព័ត៌មានផ្សេងៗពីបុគ្គលរាយការណ៍ យកមកវិភាគ និងបញ្ជូនទៅអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បីស៊ើបអង្កេត ។ មន្ត្រីត្រួតពិនិត្យកំពុងតែធ្វើការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងមន្ត្រីស៊ើបការហិរញ្ញវត្ថុ ។

ឧបសម្ព័ន្ធទី ១

រចនាសម្ព័ន្ធរបស់នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

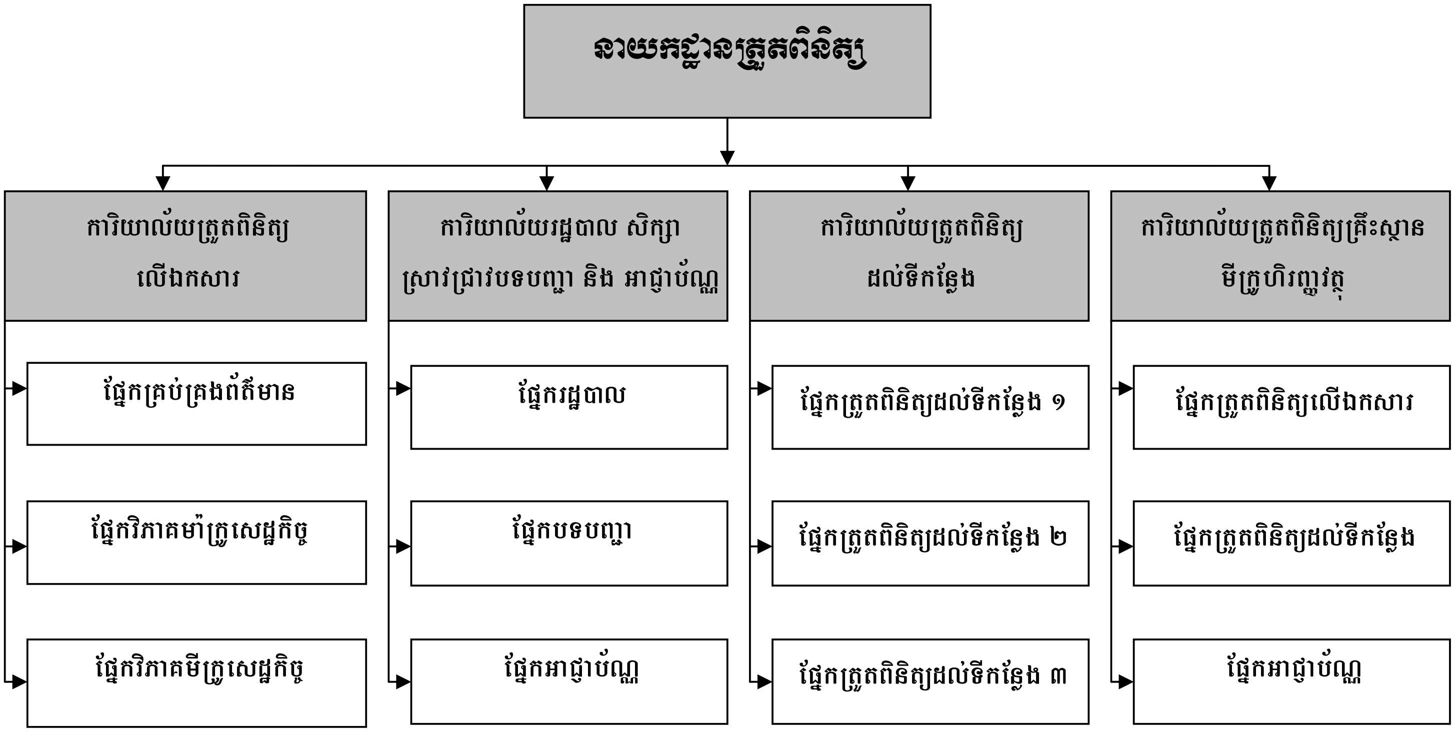

ឧបសម្ព័ន្ធទី ២

គ្រឹះស្ថានធនាគារ និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ នៅកម្ពុជា

ឆ្នាំ ២០០៨

(សូមមើលឧបសម្ព័ន្ធទី ២ នៅផ្នែកភាសាអង់គ្លេស)

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៣៖ អត្រាការប្រាក់លើការឱ្យខ្ចីចងការ (ប្រាក់រៀលនិងប្រាក់រូបិយប័ណ្ណ)

ប្រចាំខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨

អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ

ល.រ	ឈ្មោះធនាគារ	ឱ្យខ្ចីចងការជាប្រាក់រៀល					ឱ្យខ្ចីចងការជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក					ឱ្យខ្ចីជាប្រាក់រូបិយប័ណ្ណផ្សេងៗ				
		ថ្ងៃ	១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ	ថ្ងៃ	១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ	ថ្ងៃ	១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ
1	ធនាគារអេស៊ីលីដាភីអិលស៊ី					24.00%					18.00%					24.00%
2	ធនាគារវឌ្ឍនៈអាស៊ី ចំកាត់							14.00%	15.00%	16.00%	18.00%					
3	ធនាគារឯកទេស អានកូ										15.60%					
4	ធនាគារ អេ អិន ហ្សិត រ៉ូយ៉ាល់ កម្ពុជា										9.92%					
5	ធនាគារខ្មែរយូញៀន							13.00%	13.00%	13.00%	13.00%					
6	ធនាគារកម្ពុជាអាស៊ី ចំកាត់										18.00%					
7	ធនាគារមេគង្គ កម្ពុជា មហាជន ចំកាត់							14.40%	14.40%	14.40%	14.40%					
8	ធនាគារកម្ពុជាពាណិជ្ជ ចំកាត់							15.00%	15.00%	15.00%	15.00%		15.00%	15.00%	15.00%	15.00%
9	ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌាន ឌិវេឡុបមេន							15.00%	15.00%	15.00%	15.00%					
10	ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ចំកាត់							18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
11	ធនាគារខេមខូ លីមីតធីត										13.00%					
12	ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ		24.00%	24.00%	24.00%	24.00%		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
13	ធនាគារពាណិជ្ជទីមួយ សាខាភ្នំពេញ							15.00%	15.00%	15.00%	15.00%					
14	ធនាគារ ឯកទេសវិនិយោគទីមួយ								18.00%	18.00%	18.00%					
15	ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសនៃកម្ពុជា		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%		18.00%	18.00%	18.00%	18.00%					
16	ធនាគារក្រុងថៃ ចំកាត់ (មហាជន)										13.00%					10.00%
17	ធនាគារមេយប៊ែង សាខាភ្នំពេញ										15.00%					
18	ប៉េងហេងអែសអឹមអ៊ី ធនាគារ ចំកាត់							24.00%	24.00%	24.00%	24.00%					
19	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៏ជនបទ					15.00%					12.00%					
20	សាជីវកម្មធនាគារសឹង្ហបូរី ចំកាត់								18.00%	18.00%	18.00%					
21	ធនាគារសហពាណិជ្ជ ក.អ								15.00%	15.00%	15.00%					
22	ធនាគារវឌ្ឍនៈ							11.85%	13.20%	12.47%	12.83%					
23	ធនាគារវិនិយោគរុងរឿង										12.00%					
24	ធនាគារស៊ិនហានខ្មែរ							14.00%	14.00%	14.00%	14.00%					
25	ម៉ារ៉ូហាន់ធនាគារជប៉ុន										15.00%					
26	ធនាគារ ប៊ូយ៉ុងខ្មែរ										15.00%					
27	ធនាគារភ្នំពេញពាណិជ្ជ										20.00%					
28	ធនាគារឯកទេសបេស										17.73%					
29	ធនាគារ អូ អេស ខេ ឥណ្ឌូឆៃណា					18.00%					18.00%					
30	ធនាគារអង្គរកាពីតាល់							24.00%	24.00%	24.00%	24.00%					
	មធ្យមភាគ		**18.77%**	**17.77%**	**18.77%**	**22.36%**		**16.14%**	**16.29%**	**16.30%**	**15.79%**		**15.00%**	**15.00%**	**15.00%**	**23.53%**

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣: អត្រាការប្រាក់លើប្រាក់បញ្ញើ (ប្រាក់រៀលនិងប្រាក់រូបិយប័ណ្ណ)

ប្រចាំខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨

អត្រាការប្រាក់ប្រចាំឆ្នាំ

ល.រ	ឈ្មោះធនាគារ	ប្រាក់បញ្ញើជាប្រាក់រៀល					ប្រាក់បញ្ញើជាប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក					ជាប្រាក់រូបិយប័ណ្ណផ្សេងៗ				
		សំចៃ	មានកាលកំណត់				សំចៃ	មានកាលកំណត់				សំចៃ	មានកាលកំណត់			
			១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ		១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ		១ខែ	៣ខែ	៦ខែ	១២ខែ
1	ធនាគារអេស៊ីលីដាភីអិលស៊ី	4.00%	5.00%	6.00%	8.00%	9.50%	2.00%	4.50%	5.50%	6.50%	7.50%	4.00%	5.00%	6.00%	7.00%	8.00%
2	ធនាគារវឌ្ឍនៈអាស៊ី ចំកាត់		8.20%	8.25%			1.00%	4.70%	5.00%	6.00%	8.00%					
3	ធនាគារឯកទេស អានកូ															
4	ធនាគារ អេ អិន ហ្ស៊េត រ៉ូយ៉ាល់ កម្ពុជា	0.50%	3.55%	4.60%	5.55%	6.70%	0.25%	4.55%	5.45%	6.05%	6.35%	0.87%	2.75%	2.86%	2.83%	2.81%
5	ធនាគារខ្មែរយូញៀន						1.00%	3.00%	3.00%	5.00%	6.00%					
6	ធនាគារកម្ពុជាអាស៊ី ចំកាត់						2.50%	4.50%	5.50%	6.50%	7.50%					
7	ធនាគារមេគង្គ កម្ពុជា មហាជន ចំកាត់	3.50%					2.00%	2.25%	2.75%	3.25%	3.50%	2.00%				
8	ធនាគារកម្ពុជាពាណិជ្ជ ចំកាត់	1.25%		1.50%			0.50%		3.00%	3.25%	3.25%	0.50%		1.00%		
9	ធនាគារឯកទេស ខេមបូឌាន ឌិវេឡុបមេន															
10	ធនាគារកម្ពុជាសាធារណៈ ចំកាត់	1.00%					1.00%	4.25%	5.25%	6.25%	7.25%					
11	ធនាគារខេមខូ លីមីតធីត						1.50%	3.50%	4.00%	5.00%	6.00%					
12	ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ក.អ	2.00%		5.00%	6.00%	7.00%	0.75%	4.00%	5.00%	6.00%	7.00%					
13	ធនាគារពាណិជ្ជទីមួយ សាខាភ្នំពេញ						0.40%	1.25%	1.35%	1.45%	1.55%					
14	ធនាគារ ឯកទេសវិនិយោគទីមួយ															
15	ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេសនៃកម្ពុជា	1.50%		4.50%	5.50%	6.50%	0.75%	1.00%	3.00%	4.00%	5.00%					
16	ធនាគារក្រុងថៃ ចំកាត់ (មហាជន)						50.00%		1.75%	2.25%	2.50%					
17	ធនាគារមេយប៊ែង សាខាភ្នំពេញ						0.75%	1.75%	2.00%	2.50%	3.25%					
18	បេងហេងអែសអិមអុ ធនាគារ ចំកាត់															
19	ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	1.50%	3.50%	4.00%	5.00%	6.00%	1.00%	3.00%	3.50%	4.00%	5.00%					
20	សាជីវកម្មធនាគារសិង្ហបូរី ចំកាត់						0.50%		3.00%	3.50%	4.50%					
21	ធនាគារសហពាណិជ្ជ ក.អ						2.00%		4.50%	5.50%	7.50%					
22	ធនាគារវឌ្ឍនៈ						1.00%	3.50%	4.25%	5.25%	6.00%					
23	ធនាគារវិនិយោគរុងរឿង	2.00%	3.55%	4.60%	5.55%	6.50%	2.00%	3.00%	4.00%	4.75%	6.00%					
24	ធនាគារស៊ីនហានខ្មែរ						1.00%	4.05%	4.15%	5.00%	6.00%					
25	មារូហាន់ធនាគារជប៉ុន	1.50%	3.00%	4.00%	5.00%	6.25%	1.50%	3.75%	4.00%	5.00%	5.25%					
26	ធនាគារ ប៊ូយ៉ុងខ្មែរ	1.00%					1.00%	3.00%	4.00%	5.00%	6.00%					
27	ធនាគារភ្នំពេញពាណិជ្ជ						1.20%	3.70%	4.20%	5.20%	6.20%					
28	ធនាគារឯកទេសបេស															
29	ធនាគារ អូ អេស ខេ ឥណ្ឌូឆៃណា	1.50%	3.50%	4.00%	5.00%	6.00%	1.25%	3.50%	4.25%	5.25%	6.00%					
30	ធនាគារអង្គរកាពីតាល់						2.00%	5.00%	5.00%	6.50%	7.50%					
WEIGHTED AVERAGE		**2.05%**	**4.48%**	**5.20%**	**6.46%**	**7.65%**	**1.08%**	**3.75%**	**4.60%**	**5.48%**	**6.34%**	**2.55%**	**4.02%**	**4.63%**	**5.18%**	**5.73%**

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៤: ប្រព័ន្ធធនាគារកម្ពុជា

ថ្ងៃទី ៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៨

ធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា

២៤ ធនាគារពាណិជ្ជ

- ៣ សាខាធនាគារបរទេស
  - ធនាគារ ពាណិជ្ជកម្មទីមួយ
  - ធនាគារ ក្រុងថៃ
  - ធនាគារ មេយបែង
- ២១ បង្កើតឡើងតាមច្បាប់ក្នុងស្រុក
  - ធនាគារពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស
  - ធនាគារ វឌ្ឍនៈអាស៊ី
  - ធនាគារ កម្ពុជាអាស៊ី
  - ធនាគារ កាណាឌីយ៉ា
  - ធនាគារ កម្ពុជាពាណិជ្ជ
  - ធនាគារ កម្ពុជាមេគង្គ
  - ធនាគារ កម្ពុជាសាធារណៈ
  - សាជីវកម្ម ធនាគារ សិង្ហបុរី
  - ធនាគារ សហពាណិជ្ជ
  - ធនាគារ វឌ្ឍនៈ
  - ធនាគារ អេស៊ីលីដា
  - ធនាគារ អេអ៊ិនហ្សេតរ៉ូយ៉ាល់
  - ធនាគារខេមខូ
  - ធនាគារ ស៊ិនហាន ខ្មែរ
  - ធនាគារវិនិយោគរុងរឿង
  - ម៉ារ៉ូហាន់ ធនាគារ ជប៉ុន
  - ធនាគារខ្មែរយូញៀន
  - ធនាគារប៊ូយុងខ្មែរ
  - ធនាគារភ្នំពេញពាណិជ្ជ
  - ធនាគារ អូ អេស ខេ ឥណ្ឌូឆៃណា
  - ធនាគារ អង្គរកាពីតាល់

៦ ធនាគារឯកទេស

- ១ ធនាគាររដ្ឋ
  - ធនាគារ អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ
- ៥ ធនាគារឯកជន
  - ធនាគារ ប៉េងហេង S.M.E.
  - ធនាគារឯកទេសវិនិយោគទីមួយ
  - ធនាគារ ឯកទេសអានកូ
  - ធនាគារ ឯកទេសខេមបូឌាន ឌីវឡុបមេន
  - ធនាគារឯកទេស ប៊េស

• ២ ការិយាល័យតំណាង

- ស្តង់ដារឆាទីរ៉ែត
- ធនាគារកសិកម្មនិងអភិវឌ្ឍន៍នៃវៀតណាម

គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ

- • ១៨ មានអាជ្ញាប័ណ្ណ
  - 1- អម្រឹត
  - 2-ហត្ថាកសិករ
  - 3-តុងហ្វុងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
  - 4-ធនាគារភូមិកម្ពុជា
  - 5-សិលានិធិ
  - 6-ក្រុមហ៊ុនស្ថាបនាសហគ្រិនកម្ពុជា
  - 7-ក្រុមហ៊ុនអង្គរមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
  - 8-វីសុនហ្វាន់(ខេមបូឌា)
  - 9-ក្រុមហ៊ុនក្រេឌីត Co.Ltd.
  - 10-ប្រាសាក់ ម៉ាយក្រូហ្វាយនែន
  - 11-សមាគមមូលនិធិសហភាពអភិ.កសិករ
  - 12-ក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទកម្ពុជា
  - 13-ម៉ាក់ស៊ីម៉ា មីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ
  - 14-ឥណទានពលរដ្ឋរុងរឿង
  - 15- ស៊ីអេជស៊ី លីមីធីត
  - 16- ហ្វាមើរ ហ្វាយនែន
  - 17. ឥណទានអភិវឌ្ឍន៍ប្រជាជន
  - 18- ហ្រ្វិន សេនត្រស ម៉ាយក្រូហ្វាយនែន
- អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល
  - • ២៦ ចុះបញ្ជី *
  - • មិនចុះបញ្ជីមានប្រហែល៦០ទៀត

២១សាខាធនាគារជាតិនៅតាមខេត្ត

- ក្រុងភ្នំពេញ
- កំពង់ចាម
- ក្រុងព្រះសីហនុ
- សៀមរាប
- បាត់ដំបង
- ស្វាយរៀង
- កំពត
- កណ្តាល
- កំពង់ធំ
- ពោធិសាត់
- កំពង់ស្ពឺ
- កោះកុង
- រតនៈគិរី
- មណ្ឌលគិរី
- ព្រៃវែង
- តាកែវ
- កំពង់ឆ្នាំង
- ព្រះវិហារ
- ក្រចេះ
- ស្ទឹងត្រែង
- បន្ទាយមានជ័យ

អាជីវកម្មប្តូរប្រាក់

- • ចុះបញ្ជីខេត្ត/ក្រុង 4.320

• បើកជាផ្លូវការ

* អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលបានចុះបញ្ជីចំនួន ២៦

១-សមាគមអភិវឌ្ឍន៏កសិករនិងទេសចរ	១៤-អង្គការឥស្លាមអភិវឌ្ឍន៏ជនបទ
២-សមាគមជួយកសិករ	១៥- អង្គការអភិវឌ្ឍន៏ជនបទខ្មែរ
៣-សមាគមផ្តើមគំនិតពាណិជ្ជកម្ម	១៦- សមាគមសុខុមាលស្ត្រីខេត្តក្រចេះ
៤-អង្គការអភិវឌ្ឍន៏សព្វការជាតិខ្មែរ	១៧- អង្គការលូថេរ៉ានបំរើពិភពលោក
៥-សមាគមសំណាងអភិវឌ្ឍន៏ជនបទ	១៨- គំរោងឥណទានក្រសួងអភិវឌ្ឍន៏ជនបទ
៦-សមាគមអភិវឌ្ឍន៏ពុទ្ធសាសនានិងទ្រទ្រង់បរិស្ថាន	១៩- សមាគមអភិវឌ្ឍន៏តំបន់ពាយ័ព្យ
៧-សហព័ន្ធសហគមសន្សំប្រាក់កម្ពុជា	២០- សមាគមអភិវឌ្ឍន៏ស្រុកស្រែ
៨-ឥណទានលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ	២១- អភិវឌ្ឍន៏សេដ្ឋកិច្ចជនបទ
៩-អង្គការសង្គហអភិវឌ្ឍន៏កម្ពុជា	២២- អង្គការអភិវឌ្ឍន៏គ្រួសារជនបទ
១០-អភិវឌ្ឍន៏សេដ្ឋកិច្ចជនបទនៅកម្ពុជា	២៣- អង្គការអភិវឌ្ឍន៏សង្គមជនបទ
១១-អង្គការអភិវឌ្ឍន៏ស្ត្រីកម្ពុជា	២៤- សមាគមអភិវឌ្ឍន៏សណ្តែកសៀងតាអុង
១២-ស៊ីអាយស៊ីអេម កម្ពុជា	២៥- កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៏ស្ត្រីក្នុងសហគមនៃខ័ណ្ឌមានជ័យ
១៣-សមាគមជាតិទ្រទ្រង់កសិផល	២៦- អង្គការបណ្តាញសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា